

MOSTY

Wydaje Haszomer Haczir w Polsce Wychodzą trzy razy w tygodniu
we wtorki, czwartki i soboty

Rok III

Łódź, wtorek 7 września 1948 r.

Nr 106 (228)

Dr Weizman przystępuje
do pełnienia obowiązków
prezydenta

LONDYN (MNS). Z Genewy donoszą, że prez. Chaim Weizman w ostatnim tygodniu września uda się do Izraela, gdzie przystąpi do pełnienia obowiązków prezydenta państwa żydowskiego. Chociaż rząd szwajcarski nie uznał jeszcze oficjalnie państwa żydowskiego, dr. Weizman korzysta z takiej opieki, jak wszystkie inne głowy państw, w czasie pobytu w Szwajcarii.

Rezolucja Plenum KC PPR

w sprawie odchylenia prawicowego i nacjonalistycznego w kierownictwie Partii, jego źródeł i sposobów jego przewyciężenia

Bolesław Bierut – sekretarzem generalnym KC PPR

1 Plenum czerwcowe ujawniło w pełni istnienie prawicowego odchylenia ideologicznego, którym dotknięta jest część kierownictwa partii. Odchylenie to znalazło wyraz w referacie tow. Wiesława, który za wierał fałszywą, antyleninowską ocenę przeszłości polskiego ruchu robotniczego. Wbrew poprzedniej walce PPR z oportunistami, szowinizmem i socjaldemokratyzmem PPS, referat tow. Wiesława, wygłoszony bez uzgodnienia z Biurem Politycznym, stanowi faktyczną kapitulację ideologiczną przed nacjonalistycznym tradycjami PPS.

Obstając uporczywie przy swolch fałszywych poglądach wbrew jednomyślnie pozytywnej opinii pozostałych członków Biura Politycznego, tow. Wiesław, a po nim solidaryzujący się z nim tow. Kłiszek, Bieńkowski i inni dopiero pod naciskiem przebiegu Plenum KC zgodzili się formalnie z krytyczną oceną referatu tow. Wiesława, nikt z nich jednak nie przeprowadził wówczas szczerzej i konsekwentnie samokrytyki, ograniczając się do połówkowych i zagmatwanych sformułowań. Mimo prób przedstawienia wystąpienia tow. Wiesława, na czerwcowym Plenum KC jako przypadkowego poślizgnięcia, dalszy bieg wypadków udowodnił, że nie był to fakt ani oderwany, ani odośniony. W okresie narastania kryzysu jugosłowiańskiego tj. w kwietniu i maju br., tow. Wiesław ujawnił pojednawczy stosunek do kierownictwa KPP.

Po ogłoszeniu rezolucji Biura Informacyjnego tow. Wiesław nie tail swego negatywnego stosunku do tej części rezolucji, która omawiała programowe zagadnienia socjalistycznej przebudowy rolnictwa i sprawę walki z wyzyskiem chłopskich mas pracujących przez kapitalistyczne elementy wsi.

2 Wbrew oświadczeniu t. Wiesława, złożonemu przedstawicielom Biura Politycznego go w dniu 12 sierpnia r.b., że rozbieżności między nim, a resztą Biura Politycznego mają charakter i tylko taktyczny, stwierdzić należy, że rozbieżności te mają charakter zasadniczy i ideologiczny i wynikają z czterech głównych źródeł: z niezrozumienia istoty ideologicznej treści stosunków między krajami Demokracji Ludowej a ZSRR i przodującą rolę WKP(b) w międzynarodowym froncie walki przeciwko imperializmowi z dużych nawastrzeń nacjonalistycznych, z nieprzezwyciężonych i wciąż odradzających się koncepcji socjaldemokratycznych i wreszcie z dążenia do odsuwania walki z elementami kapitalistycznymi, żerującymi na wyzysku biednego i średniorolnego chłopstwa co faktycznie prowadziło do ugody z nim.

Tego rodzaju postawa jest bezspornym odstępstwem od marksizmu-leninizmu, sprzeczną jest z założeniami rewolucyjnej ideologii PPR i jest wyrazem naporu obcej, drobnomieszczańskiej ideologii. Tow. Wiesław, podobnie jak po Plenum czerwcowym wyraził gotowość formalnego podporządkowania się rezolucji Biura Informacyjnego i stanowisku Biura Politycznego, nie przeprowadzała merytorycznej rewizji swego z gruntu fałszywego stanowiska.

3 Wobec stwierdzenia odchylenia prawicowego w kierownictwie PPR, które reprezentuje sekretarz generalny partii, staje się koniecznym przeanalizowanie w tym świetle poszczególnych etapów rozwoju PPR, aby na drodze krytycznej analizy oddzielić twórczy, płodny i rewolucyjny dorobek ideologiczny PPR i jej cenny praktyczny i teoretyczny wkład do dzieł polskiego ruchu robotniczego i historii narodu polskiego od naleciałości oportunistycznych i nacjonalistycznych.

4 PPR powstała i wyrosła w ogniu walki z fałszywymi nacjonalizmem i szowinizmem.

W dniach od 31 sierpnia do 3 września r.b. obradowało w Warszawie rozszerzone Plenum KC PPR z udziałem sekretarzy wojewódzkich. Plenum wysłuchało referatu tow. Bolesława Bieruta „O odchyleniu prawicowym i nacjonalistycznym w kierownictwie partii i o sposobach jego przewyciężenia”. W dyskusji nad referatem zabierało głos 38 mówców. W wyniku dyskusji została przyjęta jednomyślnie przez Plenum KC rezolucja. Przed przyjęciem rezolucji — tow. Władysław Gomułka (Wiesław) wyraził całkowitą zgodę z jej treścią i przeprowadził merytoryczną samokrytykę, zmieniającą do rewizji jego dotychczasowe, z gruntu błędne stanowisko.

Następnie Plenum wysłuchało referatu tow. H. Minca „O BIEŻĄCYCH ZADANIACH PARTII W ZAKRESIE POLITYKI GOSPODARCZEJ I SPOŁECZNEJ NA WSI”. W wyniku wyczerpującej dyskusji Plenum KC przyjęło jednomyślnie rezolucję w tej sprawie.

Plenum KC postanowiło jednomyślnie zwolnić tow. Władysława Gomułkę (Wiesława) z obowiązków sekretarza generalnego KC PPR. Plenum KC PPR powołało jednomyślnie na stanowisko sekretarza generalnego KC PPR tow. Bolesława Bierut. Plenum KC jednomyślnie dokooptowało do Biura Politycznego KC PPR tow. Franciszka Jóźwiaka (Witolda). Materiały z obrad Plenum KC zostaną opublikowane w prasie.

z międzynarodowym imperializmem.

PPR wyrosła i okrzepła w walce o wyzwolenie narodowe, które łączyło się nierozdzielnie z wyzwoleniem społecznym mas pracujących, ze zwycięstwem rewolucyjnych sił w narodzie, ze zwycięstwem polskiej klasy robotniczej, ze zwycięstwem solidarności międzynarodowej z siłami socjalizmu i postępu, których uosobieniem był Związek Radziecki i wyzwolenca Armia Czerwona oraz z walką partii komunistycznych we wszystkich krajach.

W ogniu tej walki powstały zręby organizacyjne PPR w oparciu o najbardziej bojowe, rewolucyjne i szczerze niepodległościowe elementy przede wszystkim zaś w oparciu o rewolucyjne kadry KPP, przeniknięte bezgranicznym poświęceniem dla sprawy wyzwolenia klasy robotniczej i narodu, przeniknięte duchem głębokiego internacjonalizmu i solidarności z krajem zwycięskiego socjalizmu — ZSRR i z wszystkimi rewolucyjnymi siłami w świecie.

W ogniu walki z okupantem i rodzimą reakcją kształtowała się i umacniała rewolucyjna ideologia PPR, której partia zawdzięcza wszystkie swe wielkie zwycięstwa i osiągnięcia zarówno w latach okupacji, jak i po wyzwoleniu, w latach budowania zrębów Polski Ludowej.

Błędem byłoby jednak przypuszczać, że w tym całym okresie PPR była wolna od penetracji obcej, nacjonalistycznej i oportunistycznej ideologii, szczególnie w okresach zastrzeżonej walki klasowej.

Partia osiągnęła zwycięstwa na swej drodze właśnie w walce z tymi fałszywymi poglądami, właśnie przewyciężając błędne poglądy zgodnie ze swymi rewolucyjnymi tradycjami.

Min. Schuman złożył to oświadczenie przewodniczącemu Komitetu, Marc Sangnerowi. Minister spraw zagranicznych potwierdził wiadomość o nawiązaniu w praktyce stosunków z Izraelem, gdy na posiedzeniu Komisji Spraw Zagranicznych przy Radzie Republiki,

Min. Schuman złożył to oświadczenie przewodniczącemu Komitetu, Marc Sangnerowi.

Minister spraw zagranicznych potwierdził wiadomość o nawiązaniu w praktyce stosunków z Izraelem, gdy na posiedzeniu Komisji Spraw Zagranicznych przy Radzie Republiki,

Z tego punktu widzenia wymagają analizy poszczególne okresy w rozwoju PPR, szczególnie od listopada 1943 r.

5 W okresie od listopada 1943 r. do sierpnia 1944 r. walka z hitleryzmem weszła w fazę rozstrzygającą. Rola autorytetu PPR jako czołowego rzecznika realizacji rewolucyjnego programu narodowo-wyzwoleńczego w sojuszu z ZSRR. Krajowa Rada Narodowa grupowała wokół siebie reprezentacje najbardziej postępowych sił narodu.

Cała zjednoczona reakcja, zdając sobie sprawę, że toczy się decydująca walka o charakter przyszłej władzy w wyzwolonej Polsce, i o jej treść klasową rozpętała w tym okresie przy poparciu niemieckiego okupanta wścieklą nagonkę przeciw PPR, zmierzając do całkowitej izolacji i złamania partii. W tym niełatwym okresie w części kierownictwa PPR ujawniły się wahania, później zaś błędne tendencje, które zmierzały faktycznie do znieszczenia koncepcji KRN, do zablokowania z CKL-em (Centralny Komitet Ludowy) i w konsekwencji do wycofania się z pozycji kierowniczej roli klasy robotniczej w walce o władzę państwową.

Te fałszywe kapitulankie tendencje lansowane były początkowo przez t. Bieńkowskie go, później zaś w kierownictwie partii przez t. t. Kowalskiego i Loge-Sowińskiego, przy czym zostały one w ostatniej fazie poparte przez sekretarza generalnego partii tow. Wiesława.

Rozwój wypadków historycznych, działalność PKWN i rządu tymczasowego całkowicie potwierdziły słuszność koncepcji KRN i zadokumentowały bankructwo wszystkich tendencji kapitulankich w partii. Tendencje te były wyrazem niewiary w siły klasy robotniczej, ulegania wściekłemu naporowi reakcji i drobnomieszczaństwa, zamiast przewodzenia masom pracującym.

odpowiadał na interpelację przewodniczącego tej Komisji, Salomona Grumbacha. Przeszło 400 członków Francuskiego Zgromadzenia Narodowego i władz samorządowych, a także wielka liczba wybitnych osobistości ze wszystkich dziedzin życia przystąpiła do Komitetu Uznania Izraela.

INDIE ODROCZYŁY UZNANIE IZRAELA
WASZYNGTON (ITA). — Jak oświadczone tu, rząd Indii postanowił odłożyć rozpatrzenie kwestii uznania Izraela. Ambasador indyjski oświadczył, że premier rządu Pandit Nehru

postanowił nie podejmować decyzji w związku z otrzymaną od ministra spraw zagranicznych Izraela, Mosze Szertoka, telegraficzną prośbą o uznanie, „dopóki nowe państwo nie dojdzie do ładu z ONZ”.

Min. Nehru stoi na stanowisku — powiedział ambasador — że Palestyna stanowi „niezmiennie delikatne zagadnienie i że rząd indyjski musi wziąć pod uwagę każdy fakt, tak natury państwowej, jak i międzynarodowej, zanim sformułuje swe stanowisko uznania Izraela”.

Francja nawiązała stosunki z Izraelem

PARYŻ (ITA). — W oświadczeniu, złożonym przez francuski Komitet Uznania Państwa Izrael, komunikuje się, że minister Robert Schuman, stwierdził, iż nawiązane już zostały stosunki między Francją a Tymczasowym Rządem Izraela, a zwłaszcza z jego przedstawicielem paryskim.

Min. Schuman złożył to oświadczenie przewodniczącemu Komitetu, Marc Sangnerowi.

Minister spraw zagranicznych potwierdził wiadomość o nawiązaniu w praktyce stosunków z Izraelem, gdy na posiedzeniu Komisji Spraw Zagranicznych przy Radzie Republiki,

odpowiadał na interpelację przewodniczącego tej Komisji, Salomona Grumbacha.

Przeszło 400 członków Francuskiego Zgromadzenia Narodowego i władz samorządowych, a także wielka liczba wybitnych osobistości ze wszystkich dziedzin życia przystąpiła do Komitetu Uznania Izraela.

INDIE ODROCZYŁY UZNANIE IZRAELA

WASZYNGTON (ITA). — Jak oświadczone tu, rząd Indii postanowił odłożyć rozpatrzenie kwestii uznania Izraela. Ambasador indyjski oświadczył, że premier rządu Pandit Nehru

postanowił nie podejmować decyzji w związku z otrzymaną od ministra spraw zagranicznych Izraela, Mosze Szertoka, telegraficzną prośbą o uznanie, „dopóki nowe państwo nie dojdzie do ładu z ONZ”.

Min. Nehru stoi na stanowisku — powiedział ambasador — że Palestyna stanowi „niezmiennie delikatne zagadnienie i że rząd indyjski musi wziąć pod uwagę każdy fakt, tak natury państwowej, jak i międzynarodowej, zanim sformułuje swe stanowisko uznania Izraela”.

(Dokończenie na str. 2-ej)

REZOLUCJA PLENUM KC PPR

(Dokończenie ze str. 1-ej.)

międzynarodowej z utworzeniem Biura Informacyjnego, jako formy koniecznej koordynacji wszystkich sił rewolucyjnych w organizowaniu kontrofensywy przeciw amerykańskiemu imperializmowi, cechuje reaktywowanie się odchylenia prawicowego w partii, a w szczególności nasilenia tendencji prawicowych w postawie tow. Wiesława. Ilustrują to między innymi następujące fakty:

a Niechętny stosunek tow. Wiesława do powołania Biura Informacyjnego.

b Nastawienie na automatyzm rozwoju demokracji ludowej bez zastrzeżenia walki klasowej, szczególnie na wsł. co sprzyjało faktycznie umacnianiu się elementów kapitalistycznych. (między innymi udostępnienie stacji maszynowych bogaczom wiejskim na równych warunkach z biedotą).

c Nasilenie tendencji do realizowania jednej organicznej „z całą PPS” bez eliminowania prawicy, wpelzanie w kompromisowość ideologiczną w akcji zjednoczeniowej z PPS, zamykanie oczu na niebezpieczeństwa odchylenia nacjonalistycznych i oportunistycznych w przyszłej Zjednoczonej Partii.

d Patronowanie uprawianej przez tow. Bieńkowskiego oportunistycznej i eklektycznej polityce kulturalnej.

e Niewłaściwy, sprzeczny z leninowskim zasadami budownictwa partyjne go stosunek tow. Wiesława do zasad kołegialności kierownictwa, drażliwość i niepartyjny stosunek do krytyki, brak wszelkiej samokrytyki.

Ostra recydywa prawicowego odchylenia w partii nastąpiła właśnie w tym okresie za ostrzeżenia się walki klasowej i wejścia jej w nową fazę.

W miarę realizacji podstawowych reform społeczno-politycznych mieszających się w ramach demokracji ludowej, kraje demokracji ludowej przechodzą do zadań zmierzających do realizacji socjalizmu, które wymagają dalszego zaostrożenia i pogłębienia walki klasowej.

Równocześnie zaś staje się jasnym, że realność międzynarodowej z utworzeniem Biuro demokracji może być osiągnięta jedynie na drodze coraz ściślejszego współdziałania z ZSRR zaś obrona suwerenności tych krajów przed zakusami imperializmu amerykańskiego wymaga na tle zaostrożającej się sytuacji międzynarodowej również coraz ściślejszego współdziałania z ZSRR i innymi krajami demokracji ludowej.

W tych warunkach narasta szybko nowe podstawowe przeciwieństwo między siłami kapitalistycznymi z jednej strony, które chcą „zamrożenia” obecnego układu sił klasowych (w oczekiwaniu na korzystniejszą dla siebie konstelację), które pragną „stabilizacji” na podstawie zachowania elementów kapitalistycznych w ustroju demokracji ludowej, leczą na ich przemość i na samorząd two kapitalistycznej gospodarki drobnotowarowej, a tymi siłami klasowymi z drugiej strony, które pragną dalszego narastania elementów socjalistycznych kosztem — wypierania i likwidowania elementów kapitalistycznych (klasa robotnicza sprzymierzona z biednym i średnim chłopstwem).

W takich właśnie warunkach zaostrożającej się na szerszej platformie walki klasowej pod naporem żywiołów drobnomieszczańskich nastąpiła recydywa prawicowego odchylenia w partii.

8 Wypadki jugosłowiańskie stały się również bodźcem dla wystąpienia czerwcowego t. Wiesława. Jeśli się powiąże wypadki z ostatnich trzech miesięcy (stosunek do sprawy jugosłowiańskiej, wystąpienie na Plenum czerwcowym, niepartyjny stosunek do krytyki Biura Politycznego, wypowiedzi t. Wiesława w rozmowach przeciwko rezolucji Biura Informacyjnego) z faktami świadczącymi o odchyleniu prawicowym i nacjonalistycznym w poprzednich okresach, staje się bezspornym, że nie są to odosobnione i przypadkowe zjawiska. Mimo wewnętrznych sprzeczności i wahań stanowią one system poglądów prawicowych i nacjonalistycznych, który na przestrzeni blisko 5 lat raz po raz występuje w życiu partii jako odchylenie, godzące w podstawowe założenia marksizmu-leninizmu i w najlepsze tradycje polskiego rewolucyjnego ruchu robotniczego.

Niezrozumienie istotnej ideologicznej treści stosunków między krajami demokracji ludowej a ZSRR, które przebiegało w linii postępowania tow. Wiesława, wyrządza poważną szkodę interesom Polski, osłabiając jej pozycję polityczną.

Bez całkowitego rozbięcia tego antymarksistowskiego systemu poglądów, bez pełnej likwidacji prawicowego i nacjonalistycznego odchylenia, które w konsekwencji mogłoby zepchnąć partię na manowce awanturnictwa kapitulacji ideowej i katastrofy narodowej, PPR nie zdoła zrealizować jednej klasy robotniczej na słusznych marksistowsko-leninowskich zasadach, nie zdoła rozwiązać stojących przed nią historycznych zadań budowania Polski Socjalistycznej i wysunięcia Polski

na jedno z czołowych miejsc w międzynarodowym froncie walki o wolność i postęp.

Toteż cała partia winna wypowiedzieć temu odchyleniu prawicowemu i nacjonalistycznemu, jak również pojedynczemu dośłunkowi, zdecydowaną i bezkompromisową walkę.

9 Warunkiem przywrócenia partii jej pełnej wartości i wzmocnienia jej siły i prężności politycznej jest nie tylko przezwytyczenie prawicowego odchylenia, lecz także twarda i konsekwentna samokrytyka we wszystkich ogniwach partii, nie wyłączając kierownictwa.

Trzon partii pod kierownictwem Centralnego Komitetu z Biurem Politycznym na czele stał na pozycjach marksistowsko-leninowskich, zachował nierozdzielny związek z klasą robotniczą i jej najlepszymi tradycjami i dał odpór odchyleniu prawicowemu zarówno na Plenum czerwcowym, jak i w pracy codziennej.

Tym niemniej w pracy kierownictwa partii we wszystkich ogniwach poczynając od B.P. ujawniły się braki i niedociągnięcia, które na drodze konsekwentnej samokrytyki winny być jak najprędzej przezwytyczone i zlikwidowane, a mianowicie:

a Niedocenianie w pełni sił rewolucyjnych w Polsce i na całym świecie, przecenianie sił reakcji i przystosowywanie się do mentalności i przesądów drobnomieszczaństwa zamiast aktywnego ich przekształcania i zwalczania.

b Niedopuszczalnie tolerancyjny stosunek do poszczególnych objawów odchylenia prawicowego i nacjonalistycznego w szczególności do wystąpień tow. Wiesława, niedostateczna czujność wobec prób zacierania walki klasowej szczególnie na wsł. oraz niezrozumienia przodującej roli WKP (b) w międzynarodowym froncie walki przeciwko imperializmowi.

c Niedostateczna jasność co do tempa rozwoju demokracji ludowej ku socjalizmowi.

d Niewystarczające i niedostateczne zaznajamianie partii z doświadczeniami budownictwa socjalistycznego w ZSRR z historią WKP (b) i jej przodującą rolą w świecie, z całym dorobkiem myśli marksistowsko-leninowskiej.

e Bez troski często i liberalny stosunek do nieścisłych, a nawet wadliwych sformułowań teoretycznych, tolerowanie abstrakcyjnego stosunku do pracy ideologicznej bez powiązania z konkretną walką o przemiany społeczne w Polsce.

f Długotrwałe tolerowanie zamętu ideologicznego wśród inteligencji partyjnej i niewypracowanie właściwych metod pracy wśród inteligencji, zaniedbanie marksistowskiego oświecenia zagadnień literatury, sztuki, nauki.

g Tolerowanie złego stylu pracy kierownictwa i niedostatecznej kolegialności, niedocenianie roli Plenum KC i konieczności zaktywizowania wszystkich członków KC, niedocenianie w pełni przodującej roli partii, wszystkich jej ogniw w realizowaniu przemian politycznych, gospodarczych i kulturalnych w Polsce.

h Niedostateczna czujność w przeprowadzaniu akcji werbunkowych, która umożliwiła przenikanie do partii elementów klasowo obcych i karierowiczowskich.

i Niedostateczne kierownictwo i opieka partyjna nad członkami partii pracującymi w aparacie państwowym.

10 Wszystkie ogniw kierownictwa partyjnego od góry do dołu powinny w najbliższym czasie na drodze szczegółowej analizy i surowej samokrytyki przezwytyczyć swoje braki i niedociągnięcia a w szczególności po winny:

W pełni zrozumieć istotę zaostrożającej się walki klasowej w Polsce, jej konkretnych form na każdym odcinku i nierozdzielność walki polskiej klasy robotniczej z walką WKP (b) i innych partii komunistycznych.

W pełni zrozumieć perspektywę dalszych przekształceń gospodarczych, społecznych, kul-

turalnych i politycznych, zmierzających do realizacji socjalizmu w Polsce i konieczności zaciętej walki z wszystkimi siłami, które tym przemianom się przeciwstawiają.

W pełni zrozumieć i realizować w praktyce konieczność podniesienia wykształcenia marksistowsko-leninowskiego całego aktywu partyjnego na drodze wytrwałej i systematycznej pracy, konieczność zwalczania obcych i wrogich wpływów ideologicznych, zaostrożenia walki z przesadami nacjonalistycznymi i resztkami oportunistów w partii, dalszego oczyszczania partii od obcych elementów i oddziaływanie w tym kierunku na PPS.

W pełni zrozumieć znaczenie zwartości partii, ugruntowania świadomej dyscypliny partyjnej, konieczności zwalczania wszelkich objawów grupowości, frakcyjności i roboty rozkładowej w partii.

W pełni zrozumieć i realizować w praktyce zasady demokracji wewnątrzpartyjnej, kolegialności w pracy wszystkich instancji partyjnych, zaszczeplania zasad krytyki i samokrytyki jako potężnej broni w rozwoju partii i uodpornieniu jej na obce wpływy ideologiczne, zwalczania biurokratyzmu w aparacie partyjnym i jeszcze ściślejszego pogłębienia związku partii z klasą robotniczą, z biednym i średniochłopskim chłopstwem i z pracującą inteligencją.

Przezwytyczenie ujawnionych na drodze samokrytyki braków i niedomagań wzmocni wielokrotnie aktywność partii, pogłębili jej świadomość polityczną i lepiej ją uzbroili do walki o zwycięstwo socjalizmu w Polsce.

REZOLUCJA POWYŻSZA ZOSTAŁA PRZYJĘTA JEDNOMYŚLNIE PRZEZ PLENUM KC PO WYRAŻENIU PRZEZ TOW. WIEŚŁAWA CAŁKOWITEJ ZGODY Z JEJ TREŚCIĄ I PO PRZEPROWADZENIU PRZEZ NIEGO MERYTORYCZNEJ SAMOKRYTYKI, ZMIERZĄCEJ DO REWIZJI JEGO DOTYCHCZASOWEGO, Z GRUNTU BŁĘDNego STANOWISKA.

Wybitni intelektualści o Izraelu

Niżej podpisani intelektualści, zebrani na Kongresie wrocławskim, wydali następujące oświadczenie w sprawie państwa Izrael:

Światowy Kongres Intelektualistów we Wrocławiu w tym świetnym składzie radził nad sprawą obrony i utrwalenia pokoju.

Ożywiony wspólną ideą pokoju, głębokim i rzetelnym humanizmem skierowuje swoją uwagę na wytyczanie i ustalanie warunków, niezbędnych do realizacji słusznych postulatów ludzi miłujących pokój i do swobodnej, pokojowej i twórczej współpracy narodów.

Pokój jest dzisiaj zagadnieniem dominującym.

Wydawnictwo książek o polskim żydostwie

Związek Żydów Polskich w Argentynie wydaje serię książek o polskim żydostwie. Ostatnio ukazał się 35-tom *Josefa Wolfa pt. „Czytając Pereca”* — studium literackie napisane w getcie krakowskim, oraz 36-tom o życiu i twórczości słynnego żydowsko-hebrajskiego poety *Ichaka Kacnelsona*, który zginął w krematorium oświęcimskim. Książka ta została napisana przez siostrę poety.

Wspomniane wydawnictwo cieszy się dużą popularnością. Dotychczas 36 tomów ukazało się w nakładzie 80 tys. egzemplarzy, z których 50 tysięcy rozpowszechniono już na wszystkich osiedlach żydowskich w świecie, 15 tys. egz. wysłano bezpłatnie do bibliotek dla Żydów europejskich w Izraelu. Do marca 1949 r. ma ukazać się dalszych 50 tomów.

NA WIDOWNI

Po zgonie prez. Benesza

Drugi prezydent Republiki Czechosłowackiej dr. Edward Benesz, zmarł przeżywszy 64 lata. Składając wyrazy najgłębszego współczucia wdowie po b. prezydencie, Klement Gottwald oświadczył, że w osobie dr-a Benesza Czechosłowacja utraciła jedną ze swych najwybitniejszych postaci. Naród czechosłowacki — stwierdził prezydent CSR — nigdy nie zapomni o zasługach dr-a Benesza położonych w walce o niepodległość i w dziele odbudowy Państwa.

Działalność polityczna dr-a Benesza datuje się od roku 1915, kiedy to rozpoczął swą pracę u boku Tomasza Masaryka, obejmując tę funkcję ministra spraw zagranicznych w ówczesnym rządzie emigracyjnym. Na stanowisku tym pozostawał również po powrocie do kraju, aż do grudnia 1935. Po śmierci Tomasza Masaryka dr Benesz obrał na siebie prezydentem Republiki i sprawował ten urząd do czasu zdrady monarchistycznej.

W czasie wojny dr Benesz kierował na emigracji walką wyzwoleniczą narodu czechosłowackiego, a w roku 1943 udał się do

Moskwy, gdzie w obecności Marszałka Stalina podpisał umowę o przyjaźni, wzajemnej pomocy i współpracy powojennej. W wyzwolonej Czechosłowacji dr Benesz objął ponownie urząd Prezydenta Republiki, który sprawował do czerwca rb. Na skutek znacznego pogorszenia się stanu zdrowia dr Benesz ustąpił ze swego stanowiska.

W zmarłym utracił nie tylko naród czechosłowacki, lecz również cała postępowo ludzkość, a w tej liczbie i Żydostwo, które pamięta, że dr Benesz był wypróbowanym przyjacielem syjonizmu — wielkiego człowieka i męża stanu.

H. Sp.

NOMINACJE DYPLOMATYCZNE W IZRAELU

TEL-AWIW (obsł. wł.). Minister spraw zagranicznych, Mosze Szertok, mianował Jakuba Czernowicza pełnomocnym ministrem w Urugwaju i Argentynie.

Znany malarz, Reuwen, mianowany został posłem w Bukareszcie

jącym. Całym narodem odbiera się, względnie odmawia podstawowych praw demokratycznych. Realne niebezpieczeństwo, które grozi kulturze ogólnoludzkiej znajduje m. in. wyraz w rozpętaniu wojen imperialistycznych w Grecji, Palestynie, Indonezji, w niszczeniu pomników kultury światowej i narodowej — jak to miało miejsce w Jerozolimie, gdzie w wyniku nie spowodowanej agresji naruszona została przez napastników nietykalność miejsc świętych, drogich całej ludzkości.

Uniwersytet Hebrajski na górze Skopus — rezultat zdecydowanej woli i wysiłku narodu Żydowskiego utworzenia na Bliższym Wschodzie ośrodka wiedzy, uległ artyleryjskiemu bombardowaniu, wielu profesorów, docentów, adiunktów, asystentów i studentów poległo na polu chwały, lub zginęło w wyniku bombardowania.

Zaatakowane zostało również młode Państwo Izrael, któremu przede wszystkim potężny Związek Radziecki, Rzeczpospolita Polska i kraje ludowej demokracji okazały sympatię i pomoc.

Wojna i ciągłe zagrożenie pokoju w Państwie Izrael stanowią obiektywną groźbę załamania wysiłków postępowej części ludzkości walczącej o wolność narodów i godność człowieka.

Kongres solidaryzuje się z ciężko doświadczonym, wykrwawionym narodem żydowskim, tak dzielnie walczącym o swą niezawisłość, bez której nie ma żadnej przyszłości narodowej, a zarazem broniącym prestiżu i autorytetu Organizacji Narodów Zjednoczonych i wzywa intelektualistów i pracowników nauki, by w imię pokoju, obrony i rozwoju kultur narodowych i w oparciu o postępowe siły społeczne udzieliли pomocy narodowo-patriotycznym postępowym siłom Państwa Izrael i jego Uniwersytetowi w Jerozolimie.

Oświadczenie podpisał m. in.:

Eugene Anis, profesor Sorbony; Emanuel Auricoste, rzeźbiarz; Jean Boulter, ksiądz, profesor prawa; Eugénie Cotton, dyrektorka szkoły, nauczyciel; Andre Dawid, literat; Paul Eluard, literat; Yves Fargeliterat publicyst; Fernand Leger, malarz; Leon Moussinac, literat, filmowiec; Pablo Picasso, malarz; Eugene-Marcel Prenant, profesor biologii; Aime Cesaire, literat; Thiem Le Van, matematyk; Huy Hong Pham, prof.-literat.

Zadania Organizacji Syjonistycznej

ustalone na sesji Kom. Wyk. w Tel-Awiwe

TEL-AWIW (obsł. wł.). Wielki Komitet Wykonawczy postanowił, aby 23-ci Kongres Syjonistyczny odbył się w Izraelu w czerwcu 1949 r. W dalszym ciągu czynione są próby znalezienia kompromisu w sprawie udziału ministrów izraelskich w Egzekutywie syjonistycznej. Delegaci amerykańscy odrzucili propozycję, aby jedynie Ben Gurion opuścił Egzekutywę, podczas gdy inni członkowie gabinetu mieliby pozostać, nie kierując jednak żadnym z jej wydziałów. Na posiedzeniu komisji organizacyjnej wszystkie partie za wyjątkiem Mapai — ogólni syjoniści, Mizrahi, Zjednoczona Partia Robotnicza, rewizjoniści i Alija Chadasza wypowiedziały się za wystąpieniem ministrów z Egzekutywy. Później odbyło się wspólne posiedzenie syjonistów amerykańskich i przedstawicieli Mapai, na którym ci ostatni oświadczyli, że podporządkują się decyzji większości. Z kół dobrze poinformowanych donoszą, że dr Goldstein pozostanie w Izraelu, gdzie przejmie funkcję skarbnika Agencji Żydowskiej. Berl Locker lansowany jest na przyszłego przewodniczącego Egzekutywy Agencji Żydowskiej na miejsce Dawida Ben-Guriona. Dr Aba Hiler Silver ma pozostać przewodniczącym amerykańskiego oddziału Egzekutywy.

Przez dwa dni Wielki Komitet Wykonawczy omawiał propozycje wniesione przez różne komisje. Obszerna dyskusja rozwinęła się nad sprawą imigracji. Przewodniczący Komisji Organizacyjnej, rabin Irving Miller przedstawił propozycję Komisji w sprawie przyszłej działalności Egzekutywy Syjonistycznej. Zaproponował on również, aby Egzekutywa miała prawo wyznaczać kwoty imigracyjne, które byłyby następnie zatwierdzone ostatecznie przez Rząd Izraela. Propozycja ta spotkała się z ostrą krytyką przedstawicieli Zjednoczonej Partii Robotniczej, który zażądał, aby Egzekutywa Syjonistyczna otrzymała pełne prawo decyzji w sprawie kwot imigracyjnych, zaś wspólnemu uzgodnieniu z rządem izraelskim podlegałyby tylko sprawy rozdziału certyfikatów w różnych krajach i ustalenie dat wyjazdu. Zjednoczona Partia Robotnicza wniosła również propozycję mniejszości w sprawie opieki nad imigrantami po ich przybyciu. Propozycja ta jednak została odrzucona.

Minister imigracji, Mosze Szapiro, zażądał od organizacji syjonistycznej wydanej pomocy w budownictwie mieszkań dla przyśzłych imigrantów. Komisja Organizacyjna zaproponowała utworzenie wspólnej komisji, do której weszłyby również członkowie rządu, celem zajęcia się problemami imigracji. Dr George Laudauer z Alija Chadasza wniosł kontrpropozycję, aby Egzekutywa Syjonistyczna była odpowiedzialna za opiekę nad imigrantami również po ich przybyciu, współpracując jednak w tej sprawie z rządem Izraela. Ta kontrpropozycja została przyjęta, co wywołało ostry sprzeciw min. Szapiro, który oświadczył, że rząd musiałby ponownie rozpatrzyć tę sprawę.

Gdy Zerubawel, który jest członkiem prezydium posiedzenia, oświadczył, że rząd ma prawo podejmować swe własne decyzje, lecz fakt ten nie może wpłynąć na decyzje

Wielkiego Komitetu Wykonawczego, który jest ciałem niezależnym, min. Szapiro opuścił posiedzenie. Następnie Wielki Komitet Wykonawczy uchwalił, że w przyszłości Organizacja Syjonistyczna ma wypełnić następujące zadanie:

1) Osiedlenie nowych imigrantów; 2) imigracja dzieci i młodzieży włącznie z przygotowaniem tej imigracji za granicą; 3) mobilizacja kapitału prywatnego dla inwestycji w Izraelu; 4) organizacja zbytu produkcji Izraela za granicą; 5) rozwój Jerozolimy; 6) polityczne i publiczne stosunki z zagranicą; 7) opieka nad funduszami narodowymi, bankami, Uniwersytetem Hebrajskim, Instytutem Technicznym w Hajfie i innymi instytucjami; 8) organizacja syjonistyczna utworzy Naczelną Radę dla zagadnień imigracji, przewodniczący której będzie mianowany lub wybrany przez Egzekutywę Syjonistyczną.

Dalej postanowiono utworzyć wydział oświaty i kultury. Do obowiązków tego wydziału będzie należała również praca za granicą nad przygotowaniem młodzieży do imigracji. Z wydziałem tym będą współpracowały wydziały oświatowe wszystkich partii. Uchwała ta zapadła znaczną większością głosów przy silnej opozycji przedstawicieli Mizrahi, którzy zażądali odro-

czenia tej sprawy do następnego Kongresu Syjonistycznego. Komisja Finansowa wniosła rezolucję, w której daje wysoką ocenę działalności Eliezera Kaplana na stanowisku skarbnika w ciągu ostatnich 15 lat i prosi Egzekutywę o przedłożenie preliminarza budżetowego na następny rok na początek września. Kryzys, który powstał w związku z ustaleniem przyszłego składu Egzekutywy, dotychczas nie minął. Ogólni syjoniści oświadczyli, że kwestia rozdziału funkcji między Egzekutywą Agencji Żydowskiej, a Rządem Izraela należy do Kongresu Syjonistycznego. Proponują oni zwrócić się z apelem do członków Egzekutywy, mających teki w gabinecie Izraela, aby zrezygnowali z udziału w Egzekutywie. Członkowie Mapai oświadczyli, że nie będą głosować za takim apelem. Stoją oni na stanowisku, że każdy członek gabinetu winien sam zdecydować w tej sprawie.

Na tym posiedzeniu zapadła też uchwała, na wniosek przewodniczącego Komisji dla spraw Jerozolimy, w sprawie utworzenia specjalnego wydziału przy Egzekutywie dla spraw Jerozolimy. Na cele wydziału ma stać jeden albo dwaj członkowie Egzekutywy. Będzie istniała stała komisja, złożona z pięciu członków wybranych przez Wielki Komitet Wykonawczy.

Mapai wystąpił z Egzekutywy Syjonistycznej

TEL-AWIW (Palcor). Jak donoszą, delegaci Mapai poinformowali komisję organizacyjną Wielkiego Komitetu Wykonawczego, że jeżeli amerykańscy ogólni syjoniści zdołają uzyskać większość dla swego poglądu, że ministrowie nie mają prawa być członkami Egzekutywy Agencji Żydowskiej, Mapai zupełnie wycofa się z Egzekutywy. Komisja organizacyjna wybrała specjalny komitet, który zajmie się utworzeniem nowej Egzekutywy Agencji Żydowskiej.

Posel Jerszow w teatrze „Ohel”

TEL-AWIW (obsł. wł.). Posel radziecki Paweł Jerszow był obecny na przedstawieniu sztuki „Król Salomon i szewc Szalmaj” w robotniczym teatrze „Ohel”. Po przedstawieniu posel wyraził uznanie kierownikowi i reżyserowi, Mosze Halewiemu, za wysoki poziom artystyczny teatru.

SZTUKA O BOHATERZE GETTA WILEŃSKIEGO

Sz. Kaczergiński zakończył ostatnio w Paryżu dramat o bohaterze getta wileńskiego — Wittenbergu.

M. KAPLAN

„Obrońcy rządu”

Aresztowani w związku ze sprawą statku „Altaleny” przywódcy Irgunu Peter Bergson, Jaakow Meridor i inni zostali wypuszczeni na wolność. Zwołali oni po przybyciu do Tel-Awiwu dziennikarzy i oświecili przed nimi swój „pogląd” na bieg wydarzeń. Z wiadomości, które prasa palestyńska przynosi o ich wypowiedziach, dowiadujemy się istotnie nader ciekawych rzeczy. Oto rząd Izraela powinien być „wdzięczny” Irgunowi za wiele jego „dobroczyńnych uczynków. Po pierwsze — za swoje własne

bezpieczeństwo. W oświadczeniu zastępcy dowódcy tej organizacji, Meridora widzimy bowiem czarno na białym, że w dniu niedanej próby ładowania „Altaleny”, Irgun „mógł” w ciągu paru godzin aresztować w Tel-Awiwie wszystkich członków rządu. Kierownictwo Irgunu było jednak na tyle „zdyscyplinowane”, że nie uczyniło tego. Ale rząd Izraela nie tylko za to winien być wdzięczny przywódcom odszczepieńców. Okazuje się, że same swoje istnienie rząd ten „zawdzięcza” Irgunowi. Bo rzeczywiście,

ci, powiada p. Meridor, co by było, gdyby Irgun 15 maja stworzył „własny rząd”? Czy mógłby w takim wypadku istnieć obecny rząd Izraela? A jeżeli tak, to za cenę jakich, na rzecz Irgunu koncesji? Słowem, powody dla wdzięczności są bardzo ważne, rząd zaś zdaniem pp. Meridora i Bergsona, wdzięczności tej nie okazuje. Nie chce on zrozumieć, że cały statek „Altaleny” został sprowadzony jedynie w celu „pomocy” rządowi. Ale nie, powiada Meridor, nadejdzie dzień, gdy rząd jeszcze pożąda incedentu z „Altaleną”.

Nas też dziwią pewne strony postępowania rządu wobec Irgunu, ale z innego aspektu. Czytelnicy nasi pamiętają, w jakich okolicznościach miał miejsce incydent z „Altaleną”. W okresie rozejmu, gdy wielu zewnętrznych wrogów czekało tylko na okazję, aby przedstawić rząd Izraela jako gwałciciela rozejmu, przywódcy odszczepieńców sprowadzili statek z bronią przeznaczoną nie dla Armii Izraela, część składów której, w myśl umowy stanowiły jednostki Irgunu. Statek ten postanowiono wyładować wbrew woli rządu Izraela. W celu tym nawoływano do dezercji z frontu oddziały stacjonujące w Negewie i na innych ważniejszych odcinkach frontu, pozostawiając w wielu miejscach front bez pokrycia. Oddziały te sprowadzono do Kfar Witkin i do Tel-Awiwu dla celów zbrojnego wystąpienia przeciwko Cwa Hahagana Le-Israel przeciwko rządowi Izraela. Dzięki postawie klasy robotniczej Izraela rząd rebelii irgunowskiej stłumił. Fakt ten ocalił autorytet rządu tak w kraju, jak i za granicą. Dziwnym jest jednak łagodny stosunek do sprawców tej rebelii. W dniu incydentu z „Altaleną” odszczepieńcy bez żadnych przeszkód prowadzili z głośników radiowych agitację przeciwko rządowi. Aresztowano wprawdzie kilku drugorzędnych przywódców, tych właśnie, których obecnie wypuszczono. Ale „naczelny dowódca”, Bergin, przemawiał kilkakrotnie w tym okresie do tłumów w Tel-Awiwie i Jerozolimie, biorąc na siebie otwarcie odpowiedzialność za sprowadzenie „Altaleny” i „dziwiąc się”, naszym zdaniem zupełnie słusznie, dlaczego go rząd nie aresztuje? Obecnie znówu ci ludzie organizują legalne stronnictwo polityczne na miejsce rozwiązanego na terytorium Izraela Irgunu. Rozwiązanego nominalnie, ale kto wie, czy faktycznie?

W swoim wywiadzie, udzielonym dziennikarzom, Bergson i Meridor powiedzieli jeszcze coś godnego zastanowienia się. Odpowiadając na pytanie, dlaczego sprowadzili oni statek w czasie rozejmu, nie bacząc na to, że mogłoby to doprowadzić do poważnych konsekwencji, oświadczyli oni, że gdyby wiedzieli z góry, jakie kroki przedsięwzięł rząd, nie sprowadziliby oni statku. Oznacza to, że liczyli oni na słabość i brak zdecydowania rządu, podczas gdy z nimi należy mówić jedynie zrozumiiałym dla nich językiem siły.

Antyżydowskie demonstracje w Chinach

NOWY JORK (ITA). — Żydowski Kongres Światowy otrzymał zapewnienie od poselstwa chińskiego w Waszyngtonie, że rząd chiński podejmie wszelkie kroki, by uniemożliwić demonstracje antyżydowskie. Przyrzeczenia te zostały złożone w odpowiedzi na pro-

test żydowskiego Kongresu Światowego w związku z masową demonstracją antyżydowską z udziałem 4000 Chińczyków w Pekinie.

W czasie demonstracji wznoszono okrzyki antyżydowskie.

Plan rozwoju Uniwersytetu w Jerozolimie

TEL-AWIW (obsł. wł.). Przemawiając na posiedzeniu Wielkiego Komitetu Wykonawczego, dr W. Senator przedstawił sprawozdanie z działalności Uniwersytetu Hebrajskiego Dr Senator przedstawił zebranym plan rozwoju Uniwersy-

tetu. Przewiduje się utworzenie fakultetu medycznego i prawnego oraz wybudowanie „miasta uniwersyteckiego”, które będzie stanowiło połączenie terytorialne między górą Scopus a miastem Jerozolimą. W mieście tym zamieszkiwać będą wykładowcy i studenci; będą również w nim miały siedzibę organizacje kulturalne o znaczeniu narodowym. Uniwersytet i Hadassa odrywały wybitną rolę w życiu kulturalnym Jerozolimy. Dawały one również miastu 2 miliony funtów rocznego dochodu. Nowe gmachy dla dwóch nowych fakultetów i nowe miasto uniwersyteckie będą kosztować 4 miliony funtów.

Uniwersytet domaga się pomocy Światowej Organizacji Syjonistycznej w wykonaniu swych zadań.

Na posiedzeniu tym przemawiał również Mosze Szenhawi w sprawie mającego powstać na Górze Scopus pomnika wymordowanych podczas wojny Żydów europejskich.

Transfer instytucji ORT-u do Izraela

TEL-AWIW (obsł. wł.). — W przemówieniu wygłoszonym na sesji Wielkiego Komitetu Wykonawczego, członek Egzekutywy Światowej ORT-u, dr M. Weiler z Johannesburga oświadczył, iż został opracowany plan przewiezienia do Izraela 34.000 uczniów, którzy otrzymają obecnie wykształcenie na 1.000 zawodowych kursach, utrzymywanych przez ORT

w Europie. Uczniowie mają być sprowadzeni wraz z całym urządzeniem szkół, którego wartość oceniona jest na 1.000.000 funtów.

Od chwili zakończenia wojny światowej, ORT zorganizował kursy dla wyszkolenia europejskich Żydów w 45 rozmaitych zawodach. Budżet ORT-u w br. wynosi 4.300.000 dolarów.

Ostatnie wiadomości z Izraela

WKRÓTCE NASTĄPI OTWARCIE SĄDU NAJWYŻSZEGO IZRAELA
TEL-AVIV (obsł. wł.). — Jak oświadczone tu, w najbliższych dniach w Hakiria, siedzibie Rządu Izraelskiego, nastąpi otwarcie Sądu Najwyższego Izraela.

RADZIECKA I AMERYKAŃSKA MISJA W IZRAELU W NOWYCH SIEDZIBACH
TEL-AVIV (obsł. wł.). — Jak oświadczone tu, rząd Izraela przeznaczył dom na Alei Rothschilda dla poselstwa radzieckiego. Misja amerykańska otrzymała dla swojej siedziby willę w Ramat-Gan. Dotychczas obie misje znajdowały się tymczasowo w hotelu Gat-Rimon.

PRZYWÓDCY IRGUNU ZWOLNIENI
TEL-AVIV (obsł. wł.). — Przywódcy Irgunu Cwa! Leumi, Peter Bergson, Jaakow Meridor i trzech inni, którzy przebywali w więzieniu od czasu starcia oddziałów Irgunu z Armią Izraela w związku z incydentem na statku „Altaleny”, zostali wypuszczeni z więzienia w Bet-Szean i przybyli do Tel-Awiwu.

ZGON J. H. FARBSZTEJNA
JEROZOLIMA (obsł. wł.). — Umarł tu w wieku 78 lat Jehoszua Herszel Farbsztejn, przywódca Mizrahi. Zmarły przybył do Palestyny w 1931 r. Był on współzałożycielem Mizrahi w Polsce i jego przewodniczącym w

latach 1918 — 1931. Przez 10 lat był on radnym miasta Warszawy, a przez 11 lat posłem na sejm.

SMIERTELNE OFIARY WŚRÓD OBSERWATORÓW W PALESTYNI

LONDYN. Agencja Reutera podaje komunikat ONZ opublikowany w Palestynie, który stwierdza, że dwaj obserwatorzy z ramienia tej organizacji — oficerowie francuscy zostali zabici na lotnisku w Gaza przez żołnierzy nieregularnych oddziałów egipskich. Wiadomość tę szef sztabu kwatery Bernadotte'a na Bliskim Wschodzie — Lundstroem przekazał rozejmcy ONZ. Francuzi zginęli w momencie opuszczania samolotu. Fakt tej zbrodni potwierdziły również egipskie władze.

Wiadomości z KRAJU

INTELEKTUALIŚCI ZWIEDZILI
GETTO WARSZAWY I ŻYDOWSKI
INSTYTUT HISTORYCZNY

WARSZAWA (ŻAP). 30 sierpnia br. delegaci na Międzynarodowy Kongres Intelektualistów, bawiący obecnie w Warszawie, zapoznali się z zabytkami historycznymi i kulturalnymi miasta.

Intelektualiści zwiedzili m. in. getto Warszawy i złożyli hołd pamięci jego Bohaterów.

Część przybyłych złożyła wizytę w Żydowskim Instytucie Historycznym, gdzie zapoznali się z Muzeum Martyrologii oraz z wystawą prac malarzy Żydów, poległych w czasie okupacji.

WOJEWÓDZKI KOMITET ŻYDOWSKI W ŁODZI WYDZIAŁ OŚWIATY

Przyjmuje zapisy dzieci w wieku od 3—7 lat do następujących przedszkoli WKŻ:

1. Przedszkole im. Szalom Alejchemy Śródmiejska 10.
2. Przedszkole im. J. Korczaka Narutowicza 25.
3. Przedszkole im. J. Lichtensztajna Jaracza 17.

Zapisy przyjmuje biuro Wydziału Oświaty ul. Śródmiejska 32 pokój 6 (I piętro) w godzinach 10—13.

Należy przedstawić dokumenty dziecka:

1. metrykę urodzenia,
2. zaświadczenie rejestracyjne Komitetu,
3. zaświadczenie lekarskie.

ŻYDOWSKI INSTYTUT HISTORYCZNY

oddział w Łodzi niniejszym wyraża swe podziękowanie ob. Najbergowi Leonowi za złożenie wyczerpującego i niezwykle cennego zeznania o przeżyciach swych i spostrzeżeniach w okresie okupacji niemieckiej.

Szczególnie dużo światła rzuca zeznanie ob. Najberga na przebieg powstania w getcie warszawskim i na okres popowstaniowy.

(Ob. Najberg, jeden z ostatnich bojowników powstania żydowskiego, do 26 września 1943 roku przebywał w ruinach getta).

ŻYDOWSKI INSTYTUT HISTORYCZNY
oddział w Łodzi

Łódzki Wojewódzki Oddział TOZ'u

przyjmuje zapisy do Żłobka
w godz. urzędowych między
10-12 codziennie
w Biurze Oddziału przy ul.
Gdańskiej 21

KONFERENCJA PAŃSTW LIGI ARABSKIEJ

LONDYN. W Damaszku urzędowo podano do wiadomości, że w Aleksandrii odbędzie się posiedzenie komitetu politycznego Ligi Arabskiej, na którym uzgodniona zostanie przyszła polityka państw arabskich w kwestii palestyńskiej. Członkowie komitetu przedyskutują również szczegółowo sytuację militarną w Palestynie.

LONDYN. Jak donosi agencja Reutersa, sekretarz generalny Ligi Arabskiej — Azzam Pasza — zaprzeczył, jakoby między państwami arabskimi zarysowała się różnica poglądów w sprawie Palestyny. Azzam Pasza oświadczył, że państwa arabskie są zdecydowane nie dopuścić do utworzenia państwa żydowskiego w Palestynie. Komitet polityczny Ligi Arabskiej — zaznaczył Azzam Pasza — odbędzie wkrótce konferencję celem opracowania planu działania na sesji Zgromadzenia Generalnego ONZ w Paryżu, oraz uzgodnienia poglądów w związku z rozmowami, jakie mają być wkrótce przeprowadzone z rozjemcą ONZ — hr. Bernadotte.

SPRAWA UZNANIA IZRAELA PRZEZ AUSTRIĘ

WIEN. Do Wiednia przybył wysłannik państwa Izrael Kurt Lewin. Lewin został przyjęty wczoraj przez austriackiego ministra spraw zagranicznych Grubera, z którym omówił sprawę uznania Izraela przez Austrię. Decyzja w sprawie nawiązania stosunków dyplomatycznych między obu państwami leży w kompetencji Sojuszników Rady Kontroli.

Pod hasłem „Pomoc dla Izraela” Spotkanie żyd. ludności Warszawy z delegacją młodzieży z zagranicy

WARSZAWA (ŻAP). W tych dniach odbył się w Warszawie, w sali Miejskiej Rady Narodowej, wielki wiec ludności żydowskiej stolicy z udziałem delegatów — Żydów na Międzynarodową Konferencję Młodzieży Pracującej. Po zagajeniu wiecu przez przedstawiciela Wojewódzkiego Komitetu Żydowskiego ob. Bojma, głos zabrał kierownik Wydziału Młodzieżowego CKŻP, ob. Kwaterko, który w serdecznych słowach powitał delegatów walczącego Izraela oraz młodzież żydowskiej St. Zjednoczonych i Francji.

Wiek nasz — powiedział mówca, — który odbywa się pod hasłem „Pomoc dla Izraela”, stać się powinien wielką manifestacją solidarności i jedności Żydów polskich z naszymi braćmi krwawiącymi na frontach palestyńskich przeciwko feudalnej reakcji arabskiej i międzynarodowego imperializmu.

Podczas swego pobytu w Polsce — oświadczył ob. Kwaterko — zwracając się

do delegatów — mogliście się przekonać o szczerej życzliwości żywej dla walki Izraela przez zjednoczoną i demokratyczną młodzież polską, oraz przez odbudowującą się skupisko żydowskie.

Jako pierwszy, w imieniu gości zabrał głos przedstawiciel Hanoar Haowed — Nachman Ryżyk, który w języku hebrajskim zwrócił się z gorącym apelem do Żydów polskich o wyrażenie wszystkich sił dla okazania jak najbardziej efektywnej pomocy żołnierzom i ludności Izraela.

Przedstawiciel Haszomer Hacair Jehuda Soberski opowiedział zgromadzonym o bohaterskiej walce członków jego kibucu, położonego 4 km od granicy egipskiej, z napastnikami arabskimi i brytyjskimi.

Soberski podkreślił, że młodzież Izraela, idąc do boju ma przed sobą wizję Bohaterów getta Warszawy i ich przywódcę Mordchaję Anielewicz. Bijemy się tak — powiedział on — by nie szafić sztandaru żołnierzy getta. Bijemy się tak, by można

o nas mówić, jak o kontynuatorach tradycji Żydowskiej Organizacji Bojowej.

Imieniem młodzieży komunistycznej Izraela przemówił Szasza Chejnin, który podkreślił wolnościowy i demokratyczny charakter wojny, prowadzonej przez naród żydowski.

Myśmy wojny nie chcieli — oświadczył mówca — ale przyjąć ją musieliśmy w obronę własnej i naszego odrodzonego państwa.

Dlatego też mamy pełne prawo zwrócić się do was o pomoc, do was, do społeczeństw krajów demokratycznych z ZSRR na czele.

Przedstawiciele USA i Francji w pełni zsolidaryzowali się z postulatami wysuniętymi przez młodzież Izraela i zapewnili, że po powrocie do swych krajów, jeszcze aktywniej niż dotychczas pracować będą na rzecz pełnego zwycięstwa Izraela w walce o wolność i niepodległość.

Delegaci ci oświadczyli jednocześnie, że w swoich krajach rozwiną jeszcze bardziej działalność demokratyczną, by zapewnić zwycięstwo przeważającej, postępowej części swych społeczeństw.

Również ta nasza działalność, podkreślili mówcy, będzie poważnym wkładem w dzieło obrony Izraela.

ROCZNA SZKOŁA TRYKOTARSKA ORT'u W LEGNICY

przyjmuje zapisy młodzieży i dorosłych na działy:
dziewarsko-pończosznicy, szpularski i szwalniczy

Zamiejscowi korzystają z bursy z całkowitym bezpłatnym utrzymaniem. Dla zdolnych stypendia od 3000 zł. miesięcznie. Praktyka we własnych warsztatach — płatna. Uczniowie praktykują, wykonując zamówienia dla Centrali Gospodarczej „SOLIDARNOSC”.

Adres: LEGNICA, Muzealna 2. Początek zajęć 1 września.

Przyjęcie dla intelektualistów w Kom. Żyd. we Wrocławiu

WROCŁAW (ŻAP). 27 sierpnia b. r. Woj. Kom. Żyd. na D. Śląsku podejmował delegatów na Międzynarodowy Kongres Intelektualistów we Wrocławiu. W przyjęciu uczestniczyli przedstawiciele polskiego świata intelektualnego z Julianem Tuwimem, J. Rosławem Iwaszkiewiczem, S. R. Dobrowolskim i Stanisławem Wygodzkim na czele. Delegację radziecką reprezentował Ilija Erenburg, amerykańską b. wiceminister sprawiedliwości USA — Mr. Rogge, znany literat Albert Kahn, poeta I. M. Suhl, artysta-malarz William Gropper, prof. Nathan, oraz delegację brytyjską — prof. Lewi.

Licznie przybyli także przedstawiciele intelektualistów Francji, pld., Ameryki oraz krajów kolonialnych. Z ramienia społeczeństwa żydowskiego w Polsce w przyjęciu wzięli udział delegaci na Kongres Intelektualistów, red B. Mark, i migr. Blumental, przedstawiciele CKŻP: Bitter, Łazebnik, Smolar, Zachariasz i Hereberg oraz dziennikarze żydowscy. Dostojnych gości powitał w serdecznych słowach przewodniczący WKŻ — ob. Egit, który wznosił toast na cześć przodujących bojowników o pokój i postęp.

Zebrani wysłuchali z uwagą przemówień Juliana Tuwima, Ilii Erenburga, Stanisława - Ryszarda Dobrowolskiego, prof. Alberta Nathana i innych.

W podniosłym nastroju, w atmosferze szczerzej przyjaźni, goście spędzili kilka godzin z przedstawicielami zorganizowanego społeczeństwa żydowskiego w Polsce. Wyrazili oni swój zachwyt dla Polski Ludowej i dla osiągnięć pozostałej przy życiu ludności żydowskiej.

„ORT” ORGANIZACJA TWÓRCZOŚCI

ODDZIAŁ w KRAKOWIE ul. Meiselsa 18

przyjmuje WPISY do

Dwuletniej szkoły — Kino-mechaniki
Jednorocznej szkoły — Radiotechnicznej
Jednorocznej szkoły — Metalowej Galanterii Zdobniczej
Jednorocznej szkoły — Kroju i Szycia
Jednorocznej szkoły — Galanterii Zdobniczej (damskiej)
Kursy: gorseciarskie, bielizny męskiej, modniarskie, cholewkar-skie oraz wpisy absolwentów ORT-u na kursy dopełniające do egzaminów czeladniczych.

Zgłoszenia przyjmuje Sekretariat ORT-u przy ul. Meiselsa 18
w godz. 10 — 13 z wyjątkiem sobót i niedziel.

Konferencja przedstawiciela Izraela z min. spr. zagr. Urugwaju

MONTEVIDEO (ITA). — Cała prasa urugwajska witała przybyłego tu podsekretarza stanu dla krajów Ameryki Łacińskiej i posła nadzwyczajnego rządu Izraela, Mojżesza A. Towa.

M. Tow konferował już z ambasadorem amerykańskim w Urugwaju, ministrem spraw zagranicznych, L. Castellanos i z kilku innymi dyplomatami.

Głęboko dotknięci nagłą śmiercią
szlachetnego człowieka

b. p. Szlamy Sztajnfelda
zm. dn. 1 IX br. w Sosnowcu

wprawy serdecznego współczucia
składają Sali Liberman,
Józefowi oraz Rodzinie

Lena i Wiktor Poznańscy

Wilhelm Benkendorf (Wegner)

ze Stryja

poszukuje brata BENIA

Zgłoszenia: Zew Benkendorf — Tel. Awiw,
Schlomo Hamelech 64/III, Izrael

ZAKŁAD SZKLARSKI A. SZYLLER i S-ko
ul. Kuźnica 15—16 we Wrocławiu wykonuje
roboty szklarskie, oprawa obrazów itp. Ceny
b. przystępne.

Lekarz dentysta

R. KACENELSON
Łódź Piotrkowska 82 tel. 203-60 POWROCIŁA

Dr. WOŁKOWSKI

specjalista-skrone, weneryczne, elektrolecznictwo
Łódź, Wschodnia 65 (Piotrkowska 46)

Dentysta

WODNICKI STANISŁAW

Powrócił

specjalność: korony, mostki porcelanowe Łódź,
Andrzeja 11 Tel. 154-12

Lekarz dentysta

ROZENCWAJG JAKUB

Choroby jamy ustnej i zębów. Zęby sztuczne.
Korony porcelanowe, Łódź, Zachodnia 41 m. 3.
Tel. 140-75.

Lekarz dentysta

SZUCHMAN RACHELA

Choroby jamy ustnej i zębów, zęby sztuczne,
korony porcelanowe. Łódź, ul. Zachodnia 41/3.
tel. 140-75.

Dr. REICHER — specjalista: weneryczne,
skrone, piciove (zaburzenia). Łódź, ul. Połud-
niowa 26, godz. 2 — 7 po pol.

Osoby, które wiedzą o losie Bigelajzenów:
Ruchli (1885), Hersza (1908), Daniela (1915)
dawniej zamieszkałych: Warszawa, Nowolipki
proszę podać wiadomość: Łódź, Francisz-
kańska 15, SYRKIN.

Cennik ogłoszeń: drobne po 15 zł za wyraz (minimum 150 zł). Ogłoszenia wymiarowe (za 1 mm szerokości i szpalty) w miejscu przeznaczonym na ogłoszenia po 60. — W tekście 80. — Ogłoszenia zamiejscowe uwzględniamy po uprzednim przekazaniu należności na nasze konto PKO N: 4560. Prosimy zamieścić na odwrocie przekazu że suma przesłana jest za ogłoszenie. Adres Redakcji: Łódź, ul. Więckowskiego 4/8. Skrytka pocztowa 20. Tel. 269-01. Konto PKO 4560. Prenumerata miesięczna wraz z opłatą pocztową — 150 zł.

Wydawca: HASZOMER HACAIR w Polsce.

Druk R.S.W. „Prasa”. Łódź, ul. Zwirki 17.

D-019922 Redaktor: MAURYCY WEINTRAUB